

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-2859/1
31/10/2025. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Заштита сведока пред међународним кривичним судовима”, кандидата Ристић Дејане, број досјеа M013/23-УП, студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 31/10/2025. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

Универзитет у Нишу
Правни факултет

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ПРИМЉЕНО:			
Срг.јед.	Број	Прилог	Вредност
01	2859		

На седници Катедре за кривичноправне науке која је одржана дана 27.10.2025. године на основу члана 34. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом: **„Заштита сведока пред међународним кривичним судовима”** кандидата Дејане Ристић, број индекса М013/23-УП. Комисија, након детаљног прегледа мастер рада, подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под насловом **„Заштита сведока пред међународним кривичним судовима”** кандидата Дејане Ристић написан је на 60 страница текста, са укупно 170 напомена у фуснотама, које чине додатна објашњења, цитирање научних и стручних чланака, релевантних прописа и електронских извора. У погледу литературе, приликом израде рада кандидат је користио 23 домаћих и 5 страних извора – библиографске јединице (уџбенике, књиге, приручнике, монографије, чланке, коментаре закона) уз осталу истраживачку грађу - 17 прописа и међународних докумената, 21 електронски извор и 21 јединица међународне судске праксе.

Структурално централни део рада подељен је у седам поглавља: 1) Настанак и врсте међународних кривичних судова; 2) Појам сведока; 3) Међународни стандарди заштите сведока у кривичном поступку; 4) Заштита сведока пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију; 5) Заштита сведока пред Међународним кривичним судом за Руанду; 6) Заштита сведока пред Међународним кривичним судом; 7) Заштита сведока у законодавству Републике Србије. Рад осим наведеног садржи и: увод, закључак, попис коришћене литературе и остале истраживачке грађе, сажетак и кључне речи на српском и енглеском језику, као и биографију кандидата на крају рада.

Кандидат у уводу (стр. 3) наводи да је делотворност заштите сведока неопходна јер се пред међународним кривичним судовима воде кривични поступци за најтежа кривична дела од геноцида, ратних злочина, злочина против човечности до тешких повреда Женеvских конвенција и злочина агресије што доводи до великог броја сведока и жртава,

при чему се јавља потреба за заштитом појединаца који сведоче и њихових породица. Кандидат наглашава да је потребно пробудити свест о неопходности усавршавања регулативе која се тиче заштите и да ефикасна заштита доводи до сигурности у ефикасно правосуђе које је темељ сваког правосудног система. Када се сведоци осећају сигурно и заштићено велика је вероватноћа да ће и њихово сведочење бити истинито и корисно за сам поступак. У уводном делу, кандидат напомиње да је предмет рада уочавање значаја заштите сведока који се појављују као један од најзначајнијих доказа приликом утврђивања кривице за најтежа кривична дела, али без угрожавања одбране окривљеног и настанка правичне равнотеже у том погледу, затим сагледавање правног оквира на националном нивоу, праксе Европског суда за људска права и праксе Међународних кривичних судова. Кандидат у уводу наводи да ће приликом истраживања ове теме биће анализирани и тумачени садржине правних норми којима је регулисана заштита сведока. Користиће се компаративни метод приликом упоређивања регулативе у другим земљама са законском регулативом Републике Србије. Такође, биће извршена анализа праксе Европског суда за људска права, која је од изузетног значаја за заштиту људских права с обзиром да се применом мере заштите сведока задире у једно од основних људских права – право на правично суђење из члана 6. Европске конвенције за заштиту људских права.

Прво поглавље, под насловом „Настанак и врсте међународних кривичних судова“ (стр. 4-16) говори о настанку Међународног кривичног суда за бившу Југославију, Међународног кривичног суда за Руанду и Међународног кривичног суда са посебним нагласком о њиховој појединачној надлежности. Кандидат у овом делу говори и о Међународном резидуалном меганизму за кривичне судове који је основан Резолуцијом 1966 Савета безбедности Уједињених нација са задатком да оконча преостале поступке и послове које су остали након истека мандата Међународног кривичног трибунала за бившу Југославију и Међународног кривичног суда за Руанду. Кандидат у овом делу рада посебно напомиње принцип „*Nullum forum sine lege*“ на коме почива настанак међународних кривичних судова а који значи да се ни један међународни кривични суд не може основати без одговарајућег акта.

У другом поглављу, које носи назив „Појам сведока“ (стр. 16-17) кандидат даје дефиницију појма сведока како кроз теоријску призму тако и по законодавству Републике Србије. Кандидат у овом делу указује и на праксу Европског суда за људска права који у

појам сведока сврстава и оштећеног односно жртву. Кандидат посебно напомиње да је улога оштећеног готово иста као и код сведока са неким процесним разликама као и да се проблем око сведочења оштећеног може јавити с обзиром да су ова лица директно погођена извршењем кривичног дела па њихови искази пак могу бити субјективнији.

У трећем поглављу „Међународни стандарди заштите сведока у кривичном поступку“ (стр.17-23) кандидат указује на препоруке Савета Европе као необавезујуће докуманте али и на обавезујуће документе у које спадају Међународни пакт о грађанским и политичним правима, Европска конвенција о заштити људских права и др. Кандидат говори и о механизмима заштите који се користе у поступку пред Европским судом за људска права и излаже случајеве у којима су мере заштите коришћене. Посебан део трећег поглавља кандидат посвећује заштити сведока у међународном хуманитарном праву објашњавајући на којим изворима и принципима се заснива заштита у међународном хуманитарном праву,

У четвртом поглављу „Заштита сведока пред Међународним кривичним судом за бившу Југославију“ (стр. 23-31) кандидат представља Статут и Правилнима о поступку и доказима Међународног кривичног суда за бившу Југославију и правила по којима се може одредити заштита сведока. У овом делу кандидат говори који су могући начини заштите и напомиње најбитније случајеве у којима се заштита сведока појављује и притом даје своја запажања о делотворности исте. Кандидат посебну пажњу посвећује поступку за одређивање заштите сведока и вођењу рачуна о делотворности одабране мере и њеном утицају на сам поступак. Такође, кандидат даје осврт и на Службу за жртве и сведоке Међународног кривичног суда за бившу Југославију, њеној улози и основним дужностима. У раду кандидат описује и хитне мере за заштиту сведока уколико постоји опасност да лице буде изложено ризику и пре почетка поступка и указује да заштита постоји и пре почетка поступка како би се спречио недозвољен утицај на сведоке.

У петом поглављу „Заштита сведока пред Међународним кривичним судом за Руанду“ (стр.31-35) кандидат нас упознаје са Статутом и Правилима о поступку и доказима Међународног кривичног суда за Руанду. Детаљно описује правила Правилника о начину одређивања мере заштите и самим мерама које могу бити употребљене у току поступка. Један део петог поглавља кандидат посвећује најзначајнијим поступцима пред Међународним кривичним судом за Руанду у којима је коришћена заштита. Кандидат

посебан део посвећује Јединици за жртве и сведоке и говори о њеним овлашћењима. Кандидат напомиње да је сходно јавно доступним подацима 84% сведока имало користи од одређених мера заштите, док је преосталих 16% чинило стручно особље и лица која су се добровољно одрекла заштите.

У шестом поглављу, под насловом “Заштита сведока пред Међународним кривичним судом” (стр. 35-43) кандидат представља Римски статут Међународног кривичног суда детаљно описује заштиту сведока и других учесника у поступку. Другим делом шестог поглавља кандидат говори о мерама заштите и начину њихове примене и помиње специјалне мере прописане Правилном 88 Правилника о поступку и извођењу доказа. У овом делу кандидат даје најзначајније случајеве пред Међународним кривичним судом у којима је коришћена заштита сведока и посебно се осврће на заштиту посредника који се јављају у поступку. Кандидат посебан део посвећује Јединици за жртве и сведока Међународних кривичног суда којој је једна од основних функција омогућавање адекватне заштите сведока. Кандидат на крају овог поглавља даје своја запажања која се састоје од упоређивања заштите сведока коју пружају напред поменути судови.

У седмом поглављу, под насловом „Заштита сведока у законодавству Републике Србије“ (стр.43-51) кандидат говори о изворима заштите сведока у законодавству Републике Србије и условима који требају бити испуњени да би се заштита омогућила. У даљем излагању кандидат говори о начину процесне заштите сведока и мерама које том порициком могу бити примењене. У наредном делу кандидат указује на мере ванпроцесне заштите и напомиње да је целокупна проблематика око ванпроцесне заштите регулисана Законом о Програму заштите учесника у кривичном поступку и указује на органе који врше Програм заштите. Посебан део седмог поглавља посвећен је заштити посебно остљивих сведока и мерама које могу бити примењене према њима. У последњем делу седмог поглавља кандидат говори о престанку и обустави заштите сведока.

У закључку (стр. 52-53) кандидат наглашава да је питање заштите сведока пред Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију, Међународним кривичним судом за Руанду и Међународним кривичним судом једно од најосетљивијих питања која се тичу најтежих кривичних дела. Кандидат се осврће на чињеницу да још увек не постоји утемељена пракса којој је стваран циљ заштита сведока поштујући међународне стандарде и стандарде европске праксе који се тичу заштите сведока. Кандидат је мишљења одбрана

оптуженог која никако не би смела бити занемарена нити стављена у други план с обзиром да сврха поступка неће бити испуњена уколико буде примењена мера заштите сведока на штету тога да одбрана окривљеног не буде омогућена, као што се и дешавало у пракси Међународних кривичних судова. Кандидат посебно истиче да је неопходно одржати правичну равнотежу и поставити јасну границу између заштите жртава и сведока у поступку пред Међународним кривичним судовима и поштовања права оптуженог на правично суђење. Кандидат напомиње да ипак не смемо занемарити чињеницу да је сва проблематика око заштите сведока итекако подробно и детаљно обрађена како у Статутима међународних кривичних судова тако и у Правилницима о поступку и доказивању што нам такође указује на институционални оквир заштите. Кандидат напомиње да је од великог значаја поштовати одређену заштиту правило јер су Правилници међународних кривичних судова прописали и казне за кршење одредби које се тичу заштите што ће бити један од мање значајних проблема уколико дође до угрожавања безбедности сведока што није био редак случај у досадашњим поступцима. У раду кандидат посебну пажњу посвећује постојању Јединица за заштиту жртава и сведока при међународним кривичним судовима и њиховим задатаком да пруже не само правну већ и психолошку помоћ лицима која се појављују као сведоци у поступцима пред међународним кривичним судовима јер је сведоцима потребна заштита, осећај сигурности да према њима неће бити примењене никакве репресивне мере због сведочења те сматра да је њихова заштита итекако неопходна ради несметаног вођења поступка. Кандидат напомиње да у Републици Србији, при одељењу за ратне злочине Вишег суда у Београду постоји посебно организована Служба за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима којој је задатак пружање моралне подршке сведоцима у току поступка и истиче да њен задатак није непосредно пружање заштите што је задатак Јединце за заштиту, већ је задатак Службе умањење потешкоћа са којима се сведоци суочавају.

Закључак и предлог

Након детаљног разматрања мастер рада „Заштита сведока пред Међународним кривичним судовима” кандидата Дејане Ристић, можемо да закључимо да је пред кандидатом био сложен задатак са више аспеката. Требало је проучити и анализирати научне радове и међународну и националну нормативу којом је регулисана заштита сведока пред међународним кривичним судовима.

Кандидат је при писању овог рада кроз свеобухватну студију, детаљно анализирао одредбе Статута и Правилника о поступку и доказима Међународног кривичног суда за бившу Југославију, Статута и Правилника о поступку и доказима Међународног кривичног суда за Руанду и Римског статута и Правилника о поступку и извођењу доказа Међународног кривичног суда, Законика о кривичном поступку и Закона о Програму заштите учесника у кривичном поступку које се тичу заштите сведока пред међународним кривичним судовима, уз разноврсну праксу међународних кривичних судова и Европског суда за људска права, и проучио сва релевантна питања везана за тему, предмет и циљ мастер рада.

Овај рад, поред своје научне вредности, претендује да има и практичну вредност и као водич, или приручник за детаљну анализу заштите сведока пред међународним кривичним судовима.

На основу свега наведеног, Комисија закључује да је мастер рад „Заштита сведока пред Међународним кривичним судовима” кандидата Дејане Ристић резултат самосталног и оригиналног научног рада из области кривичног процесног права. Кандидат је у раду систематизовао и анализирао постојећу правнотеоријску литературу и домаћу и међународну нормативу, и својим радом дао допринос науци кривичног процесног права.

С обзиром да су испуњени сви услови из чл. 36 Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад „Заштита сведока пред међународним кривичним судовима” кандидата Дејане Ристић подобан за јавну одбрану,

па предлаже усвајање Извештаја о оцени мастер рада и подобности за његову јавну одбрану.

У Нишу, дана 27.10.2025. године.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1.

проф. др Саша Кнежевић

2.

проф. др Душица Миладиновић
Стефановић

3.

проф. др Иван Илић